

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2022	3408105		29 april 2022

Geachte heer/mevrouw,

Met de brief van 30 maart 2022 hebben wij u geïnformeerd u over de voorbereidingen en de uitvoering van de eenmalige energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen in Hengelo. Om de eenmalige energietoeslag te kunnen uitvoeren moeten onder meer beleidsregels worden opgesteld. Dit is een bevoegdheid van het college van B&W. Tevens willen wij u informeren over de financiële context van de eenmalige energietoeslag. In deze brief worden de keuzes daaromtrent nader toegelicht.

Aanleiding

De energietoeslag is bedoeld om huishoudens met een laag inkomen deels te compenseren voor de gestegen energieprijzen. De energietoeslag is aanvullend op de verlaging van de energiebelasting dit jaar. Het energieverbruik kan per huishouden sterk verschillen. De verlaging van de energiebelasting zal niet kunnen voorkomen dat er als gevolg van de sterk gestegen energierekening toch huishoudens in financiële problemen komen. Het gaat dan naar verwachting vooral om huishoudens met een laag inkomen die in slecht geïsoleerde woningen wonen. Deze en andere huishoudens met een laag inkomen kunnen de energietoeslag ontvangen. Wij willen echter wel uitdrukkelijk benoemd hebben dat we ons ook behoorlijke zorgen maken over andere, hogere, inkomensgroepen voor wie de sterk gestegen energielasten de maandelijkse lasten flink doen laten stijgen. Voor deze inkomensgroep zijn door het Rijk buiten de verlaging van de energiebelasting geen maatregelen aangekondigd. Wij wijzen wel voortdurend op de zorgen van onze inwoners die ons hieromtrent bereiken,

Door het ministerie van SZW is met de VNG afgestemd om voor de energietoeslag een richtbedrag van €800 aan te houden. Ons college kiest ervoor om dit richtbedrag ook als norm te nemen in onze beleidsregel. Gelet op alle communicatie die er al is geweest vanuit het Rijk over de "800 euro" en de verwachtingen die daaromtrent zijn gewekt, zien wij geen reden om van dit richtbedrag af te wijken. Later in deze brief komen wij terug op de budgettaire consequenties en risico's van deze keus.

Om de eenmalige energietoeslag mogelijk te maken is de Participatiewet gewijzigd. Met het wetsvoorstel krijgen de gemeenten de volgende twee bevoegdheden op grond van de Participatiewet:

1. de bevoegdheid om in het kalenderjaar 2022 een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen, gebruikmakend van het instrument van de categoriale bijzondere bijstand, dus zonder dat de gemeente hoeft vast te stellen dat de ontvanger de kosten daadwerkelijk heeft gemaakt;

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer

2. de bevoegdheid om de eenmalige energietoeslag ambtshalve (dus zonder aanvraag) toe te kennen aan de huishoudens waarvan de getoetste inkomensgegevens bij de gemeente bekend zijn.

Zoals door ons is aangegeven in de brief van 30 maart over de stand van zaken moet iedere gemeente een aantal zaken in lokale beleidsregels vastleggen:

- de doelgroep van de energietoeslag. Dit houdt in dat de gemeente bepaalt wat er onder een laag inkomen wordt verstaan en welke inwoners voor de toeslag in aanmerking komen;
- of er groepen worden uitgesloten van het recht op de energietoeslag (bijvoorbeeld groepen waarvan vaststaat dat zij geen energierekening hebben, zoals personen die in een instelling verblijven en dak- en thuislozen);
- welk inkomen in aanmerking wordt genomen, waarbij de inkomsten bedoeld in artikel 31, tweede lid, van de Participatiewet in ieder geval buiten beschouwing worden gelaten;
- de periode waarover het inkomen in aanmerking wordt genomen (de zogenoemde referentieperiode);
- óf en welk vermogen in aanmerking wordt genomen (vermogenstoets);
- de hoogte van het bedrag van de toe te kennen eenmalige energietoeslag, eventueel gedifferentieerd naar leefsituatie.

Inhoud van de beleidsregels

Aan de groep waarvan we zeker weten dat zij recht hebben op een vergoeding is vooruitlopend op de nu door het college vastgestelde beleidsregels een bedrag van €500,- uitgekeerd.

De energietoeslag is eenmalig en alleen bedoeld voor het jaar 2022. Voor het verstrekken van de eenmalige energietoeslag wordt gebruik gemaakt van het instrument categoriale bijzondere bijstand. Hiervoor is door de wetgever bewust gekozen om de toeslag op deze manier snel te kunnen verstrekken en de uitvoeringskosten te beperken. De kern van categoriale bijzondere bijstand is, dat mensen niet daadwerkelijk hoeven aan te tonen dat ze bijzondere kosten voor bestaan hebben gehad. Ze hoeven geen bonnetjes te overleggen. Dit is bij individuele bijzondere bijstand wel het geval. Voor deze categoriale bijzondere bijstand hebben wij gekozen om de beleidsregels zo eenduidig en eenvoudig mogelijk te formuleren. Hierna volgt een inhoudelijke toelichting op de beleidsregels.

Doelgroep

De doelgroep voor de uitkering van de eenmalige energietoeslag zijn huishoudens (alleenstaande of gezin) met een inkomen dat niet hoger is dan 120% van de toepasselijke bijstandsnorm. De hoogte van de toeslag is €800. Omdat de energietoeslag categoriale bijzondere bijstand is, wordt er geen "glijdende schaal" toegepast voor huishoudens met een inkomen vanaf 120% van de bijstandsnorm.

Uitgesloten groepen

Er moet wel sprake zijn van energielasten. Aan huishoudens zonder energielasten wordt dus geen energietoeslag uitgekeerd. Uitgesloten zijn personen:

- a. die in een inrichting verblijven,
- b. jonger dan 21 jaar die geen aanvullende bijzondere bijstand voor het voeren van een zelfstandig huishouden ontvangen
- c. jonger is dan 27 jaar en aanspraak maakt op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000; of
- d. die in basisregistratie personen als ingezetene met enkel een briefadres zijn ingeschreven.

Ad. b: Door de omschrijving bij jongeren onder 21 jaar komen degenen die noodzakelijkerwijs zelfstandig een huishouden voeren in beginsel wel in aanmerking voor de toeslag.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Ad. c: De woonsituatie van studenten is zeer divers, ook voor wat betreft de energiekosten. Daarom is gekozen studenten nu nog uit te sluiten van de energietoeslag. Echter, we onderkennen dat met name studenten die een zelfstandig een huishouden voeren (alleenstaand of samenwonend) wel degelijk te maken kunnen hebben met sterk gestegen energielasten. Iets dat ook landelijk door gemeenten waar veel studenten wonen is geagendeerd zoals Utrecht en Rotterdam. Over hun situatie is uitdrukkelijk aandacht gevraagd bij het Rijk.

Op dit moment is voor ons niet duidelijk hoeveel studenten in Hengelo een zelfstandige huishouding voeren. Wij kunnen dus ook geen reële inschatting maken van de grootte van de groep die met de energietoeslag geholpen zou zijn. Wij zouden uw raad uitdrukkelijk in overweging willen geven in een politieke markt met ons in gesprek te gaan over de wenselijkheid van het toelaten van studenten met een eigen huishouden tot deze regeling.

Inkomen

Voor het begrip 'inkomen' is aansluiting gezocht bij het beleid dat daarvoor al in de gemeente geldt in de beleidsregels bijzondere bijstand 2022 gemeente Hengelo. Daarin is onder meer vastgelegd dat als er sprake is van wisselende inkomsten, er wordt uitgegaan van het gemiddelde inkomen van de drie maanden voorafgaand aan de maand waarop de bijstandsverstrekking betrekking heeft. Indien op de peildatum van een eerste aanvraag geen recht bestaat kan een herhaalde aanvraag worden ingediend als op latere datum wel recht wel bestaat. Bij de toepassing zal worden uitgegaan van de gunstigste situatie voor de klant.

Vermogen

Bij de toekenning van de toeslag wordt geen rekening houden met vermogen. Dit is in overeenstemming met de werkwijze bij andere vormen van categoriale bijzondere bijstand (bijvoorbeeld de collectieve zorgverzekering).

Ambtshalve toekenning

De toeslag kan ambtshalve worden uitgekeerd aan huishoudens die voldoen aan de doelgroepomschrijving en die in 2022 voldoen aan de doelgroepomschrijving van artikel 2, en in de periode tussen 1 januari 2022 en 1 mei 2022:

- a. algemene bijstand ontvangen; of
- b. een uitkering ontvangen op grond van de IOAW en IOAZ; of
- c. bijzondere bijstand ontvangen (inclusief de Individuele inkomenstoeslag); of
- d. een uitkering BBZ-levensonderhoud ontvangen; of
- e. een vergoeding ontvangen in het kader van het minimabeleid.

De ambtshalve toekenning is eveneens van toepassing op huishoudens die algemene bijstand ontvangen van de Sociale Verzekeringsbank op grond van artikel 47a van de wet.

De gemeente kan dus bij deze categoriale bijzondere bijstand aan huishoudens (alleenstaanden en gezinnen) die aan de voorwaarden voldoen een energietoeslag toekennen, zonder te hoeven controleren of de energiekosten ook daadwerkelijk sterk gestegen zijn en of het huishouden over voldoende middelen (vermogen) beschikt om de energierekening te kunnen betalen.

De gemeente heeft ook niet de beleidsruimte om bij de categoriale bijzondere bijstand in de vorm van de eenmalige energietoeslag te beoordelen of het huishouden daadwerkelijk is geconfronteerd met een sterk gestegen energierekening. Die ruimte bestaat alleen bij de individuele bijzondere bijstand.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Financiële kaders

Door het kabinet is toegezegd dat gemeenten voldoende budget zullen ontvangen om de regeling uit te voeren, daarbij is het bedrag van €800 leidend en beveelt men aan de 120% norm te hanteren. Op basis daarvan hebben wij, met alle bekende data, onderstaande raming van de kosten voor toekenningen gemaakt.

Gemeente Hengelo	aantal	toekenning	indicatie maximale last
a. algemene bijstand ontvangen; of	1790	ambtshalve	€ 1.432.000
b. een uitkering ontvangen op grond van de IOAW en IOAZ; of	125	ambtshalve	€ 100.000
c. bijzondere bijstand ontvangen; of	1496	ambtshalve	€ 1.196.800
d. minimabeleid ontvangen; of	332	ambtshalve	€ 265.600
e. een uitkering BBZ levensonderhoud ontvangen; of	10	ambtshalve	€ 8.000
f. bijstand ontvangen van de SVB	450	ambtshalve	€ 360.000
g. verwachte doelgroep cf. armoedemonitor 2019	1237	op aanvraag	€ 989.600
Totaal:	5440		€ 4.352.000

Daarnaast is er ook personele inzet, voorbereidingskosten en uitvoeringsbudget, benodigd. Voor de automatische toekenningen, aan de voor ons bekende doelgroepen, verwachten wij dit met de reguliere bezetting/minimale extra capaciteit uit te kunnen voeren. Echter zullen wij voor het verwerken van de aanvragen wel personele capaciteit moeten inhuren. Voor Hengelo resulteert dit in een verwachte uitzetting van het personele budget van circa € 80.000 - € 100.000.

Indicatie van de verwachte lasten

Daarmee komen de verwachte maximale lasten inzake deze regeling voor het bestrijden van energiearmoede uit op circa €4,5 miljoen. De verwachte beschikbaar gestelde middelen ad. €3,8 miljoen zullen niet voldoende zijn om deze last te kunnen dekken. Het kabinet heeft echter mondeling toegezegd aan gemeenten voldoende budget beschikbaar te stellen, echter dit is nog niet vertaald in een verhoging van de bijdrage die wij in de meicirculaire verwachten te ontvangen.

De financiering van de energietoeslag via het gemeentefonds betekent dat de gemeente voor de energietoeslag geen aparte financiële verantwoording aan het Rijk hoeft af te leggen. Het benodigde budget is dus niet geormerkt. Het budgetrecht van het gemeentefonds ligt bij uw Raad. In principe betekent het feit, dat de middelen bij de meicirculaire beschikbaar worden gesteld dat we eerst dan over de middelen kunnen beschikken. Normaliter volgt daarna ook een begrotingswijziging richting uw raad.

Snelle uitvoering

Wij vertrouwen er als college op, dat het Rijk zijn belofte nakomt, maar willen u wel wijzen op het mogelijke risico dat het budget op basis van bovengenoemde calculatie wordt overschreden als dat niet zo is. Wij vinden als college dit risico aanvaardbaar en zouden graag zo snel mogelijk met de uitvoering van de beleidsregel willen beginnen, zodat we mensen die daar recht op hebben het bedrag ad € 800,- kunnen uitkeren. Wij leggen graag achteraf verantwoording af over de daadwerkelijke kosten en inkomsten die met deze regeling gepaard gaan. Vanwege het spoedeisend karakter van de regeling is geen inspraak georganiseerd op de beleidsregels.

In uw raad is meermalen aangedrongen op een snelle uitvoering van deze regeling. Mede gelet op de vele vragen die we van ons inwoners krijgen willen wij dus vooruitlopend op de meicirculaire conform de in deze brief geschetste beleidsregels invulling geven aan de uitvoering van de energietoeslag. Wij vertrouwen erop, dat uw raad daar in meerderheid ook zo over denkt. Indien dat niet het geval is willen wij u vragen dat binnen een week (uiterlijk 4 mei 2022) bij de griffie kenbaar te maken, zodat er dan op de kortst mogelijke termijn over het budgetrecht een politieke markt kan worden georganiseerd. De inhoud van de beleidsregels is -zoals in het begin van deze brief aangegeven- de bevoegdheid van het college van B&W. Als wij geen overwegend aantal reacties van uw raad krijgen zetten we de regeling begin mei open.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Bladnummer

5

Zaaknummer Uw kenmerk

3408105

Uitvoeringsorganisatie, Borne Hengelo Haaksbergen:

Tot slot, zal de uitvoeringsorganisatie de uitkering van de energietoelagen ook uitvoeren voor de gemeenten Borne en Haaksbergen. Wij zijn met hen in gesprek omtrent het beleid en ook de bijbehorende vergoedingen. Verder stemmen wij met hen de communicatie met de samenleving af, deze zal vanaf 4 mei 2022 plaatsvinden.

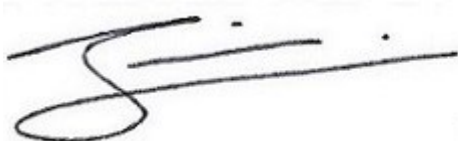
Afrondend

Wij zijn graag bereid een nadere toelichting te geven. Indien gewenst kan uw presidium het onderwerp ook agenderen voor een informatieve politieke markt.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074